

צורה! שהיתה מצויירת עליו צורתה של שושן הבירה, להראות את מרותה של מלכות פרס, אשר שלטה בארץ ישראל בתחילת בנין בית שני, שבו כהן גדול השורף את הפרה האדומה, וכן הפרה האדומה עצמה, וכל מסעדיה, האנשים העוסקים בה, יוצאים דרכו להר המשחה, אל מקום שהוא בדיוק מול פתח ההיכל, ששם היו שוחטים את הפרה, ושורפים אותה.

משנה ד:

שבעה שערים היו בחומת העזרה:

שלישה — בצפון.

ושלישה — בדרום.

ואחד — במזרח.

השער שבדרום הוא שער הדלק, שדרכו הביאו עצים למערכה.

השער השני לו בדרום הוא שער הבכורות, שהיו מכניסים דרכו את הבהמות הבכורות, ששחיטתן כשרה גם בצד הדרומי של העזרה.

השער השלישי לו בדרום הוא שער המים, שדרכו היו מביאים בחג הסוכות את המים ממעיין השילוח לצורך ניסוך מי החג.

השער שבמזרח הוא שער נקנור.

ושתו לשכות היו לו לשער נקנור. אחת מימינו ואחת משמאלו [ראה ציור].

אחת — לשכת פנחס המלביש, שהיה ממונה על בגדי הכהונה.

ואחת — לשכת עושי הביתון, שהיה עושים

וכל משמר שאינו עומד לפני איש הר הבית, אומר לו איש הר הבית: שלום עליך! כדי לבדוק בדיקה נוספת אם הוא ער או ישר.

ואם ניכר שהוא ישן — חובטו במקלו!

ורשות היה לו לשרוף את כסותו, מעילו, כעונש על שנרדם.

והב, הכהנים האחרים, אומרים: מה פשר קול הנשמע בעזרה? הרי זה קול בן לוי אשר הוא לוקח ובגדיו נשרפים — לפי שישן לו על משמרו.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: פעם אחת מצאו את אחי אמא ישן — ושרפו את כסותו!

ושני חידושים הוסיף רבי אליעזר בן יעקב: האחד, שאפילו כהן חשוב נענש אם נרדם. והשני, שאינו נענש בכפליים, גם במלקות וגם בשריפת כסותו, אלא מקבל רק עונש אחד.

משנה ה:

המשה שערים היו לחומה המקיפה את הר הבית:

א-ב: שני שערי חולדה — מן הדרום, שהיו משמשין שערי כניסה ויציאה.

ג. שער קיפונום מן המערב, שגם הוא היה משמש כשער כניסה ויציאה.

ד. שער טדי מן הצפון — לא היה משמש כלום, שלא נבנה אלא לתפארת הבנין. ולעתים היו עוברים דרכו דרכו חתנים או אבלים.

ה. שער המזרחי, עליו — "שושן הבירה"